

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 278

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, NOVEMBER 26TH, 1932

LETO XXXIV — VOL. XXXIV

V Chicagi se gangeži že pripravljajo, da kontroli- rajo postavno pivo

Chicago, 25. novembra. Bivši pristaši Al Caponeja so se tako kompletno organizirali v Chicagi radi prodaje pive, v slučaju, da bo pivo dovoljeno, da se pravi pivovarji bojijo, da razven gangežev, ne bo mogel nihče drugi prodajati pive. Predsedniki znanih pivovaren kot so Pabst, Schlitz in Blatz se resno posvetujejo, če se jim bo izplačalo poslati svoje prodajalce v Chicago. Caponejevi pristaši organizirajo sedaj lastnike gostilen in nočnih klubov, kakor tudi bartenderje in lastnike restavrantov. Na primer prodajo sodov za pivo imajo absolutno pod kontrolo. Gangježi, ki izvajajo kontrolo nad pivom, imajo od tega letno \$105,000,000 čistega dobička. Sod pive, kot ga prodajajo sedaj v Chicagi, ki ne velja \$8.00, se prodaja po \$55.00. Zadnje čase so zastopniki gangežev obiskali 5000 lastnikov saloonov v Chicagi in jih organizirali. Zaeno z bartenderji imajo danes organizacijo, ki šteje 20,000 članov. Vsak teh je plačal \$12.50 kot vstopnino, nakar plačuje \$2.00 na mesec. Sedaj pričakujejo, da organizirajo še 40,000 strežajev v restavrantih, kjer se bo najbrž prodajalo pivo. Vsak plača \$6.50 vstopnine, potem pa mesečno \$1.50. Samo vstopnina znaša nad \$500,000, in mesečno bodo dobivali \$100,000, kar uporabijo "za obrambo," to je, za revolverje, stilete in strojne puške.

Vesti iz Loraina, O.

Na Zahvalni dan se je težko ponesrečila v Lorainu dobro poznana rojakinja Mrs. Frances Tomšič, 1685 E. 82nd St. Padla je tako nesrečno, ko se je spodtaknila, da si je zlomila desno nogo. Odpeljali so jo v bolnico, kjer so jo z X-zarkii pregledali. Upamo, da vrla rojakinja se zopet kmalu zdrava vrne med svojo družino. — Izredno sejo bo imel direktorij S. N. Doma v Lorainu v petek, 2. decembra. Jako važne zadeve se na dnevnem redu. Po izredni seji pa bo prirejen takozvani "Fish-party," ali prigrizek okusno pečenic rib. Direktorji so prav prijazno prošni, da pripeljejo s seboj tudi svoje boljše zakonske polovice in druge prijatelje in prijateljice. Bo za vse prav izvrstna zabava. Le pridite v petek, 2. decembra.

Morilec Bush

Ko so pripeljali 32 letnega morilca Francis Busha v državne zapore v Columbus; so se ga ostali jetniki takoj začeli ogibati. Bush je bil izpuščen iz zaporov letos, in ko je prišel v Cleveland, je v roparskem namenu napadel zlatarja Quinlana in ga pri tem ustrelil. Bil je prijet in obsojen v dosmrtni zapor. Ker je Bush prekršil parolo, pod katero se je nahajal na svobodi, so sedaj z jetniki veliko bolj strogi in jih ne spuščaajo tako hitro na prosto, kar jetniki zamerijo Bushu, katerega se izogibljejo.

Pri slovesu

Mr. Louis Ambrožič in Mr. John Gornik in njegova soproga so odpotovali danes proti Chisholmu, Minnesota. Najlepše se zahvaljujejo vsem svojim prijateljem in znanecem za priščen sprejem in gostoljubnost v Clevelandu.

Slovenka v Girardu gre po poročno licenco in takoj potem umre na domu

V sredo večer, 23. novembra, je pretrgala nit življenja koščen žena smrt rojakinji Jennie Leon. Njena tragična smrt je še vedno jako zamotana. Natančneje poročam ob prvi priliki. Mož ranjke je umrl pred letom, danes pa, ko to pišem, 24. novembra, pa se je podala ona z drugim možem po poročno dovoljenje, na sodnijo. Ko se je vrnila iz sodnije, je v nekaj urah potem zaspala v svoji hiši za vedno. Dekliško ime ranjke je bilo Janežič, in je bila doma iz vasi Brinje pri Mokronogu. V Ameriki je bivala 20 let. Nekaj let sta s prvim možem živela v Pittsburghu, Pa., ves ostali čas pa v naši naselbini. Ranjka je bila stara 51 let. Tu zapuša nekaj sorodnikov, v domovini pa tudi nekaj. Bila je članica treh društev, in sicer društva Ljubljana, S.N.P.J., društva Sava, S.S.P.Z. in samostojnega društva. Naj bo blagi pokojnici lahka ameriška zemlja, prizadetim sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje! Pogreb ranjke se vrši v soboto, 26. novembra, ob 2. uri popoldne.

Sin slovenskega krojača v Girardu, družine Mr. in Mrs. Michael Straus, je bil zaposlen na gasolinški postaji v Girardu, ko je prišel ropar in zahteval, da dvigne roke in mu izroči denar. Ker se mladi Straus ni takoj pokoril, je ropar začel streljati in je Strausa nevarno obstrelil. Le malo je manjkalo, da ni bil smrtno zadet. Nahaja se sedaj v bolnici in upamo, da se zopet vrne zdrav k svojemcu. — John Dolčič.

Požrtvovalni tajnik Mr. Fr. Gantar, od društva Slov. Bistrica, št. 42 SDZ., se je zopet moral podati v bolnico na preiskavo radi mučne bolezni na želodcu. Vsi mu želijo, da se zdrav vrne v krog svoje družine. — Zabavni večer dr. Bistrice se je izvršil jako povoljno. Mr. Kogoj nam je pokazal nekaj filmskih slik tako, da smo bili vsi jako veseli. Posebno je bila zanimiva slika narodnih noš, ki jo je posodil naš rodoljub Mr. A. Grdina. Izrekam prav lepo zahvalo v imenu društva glavnemu tajniku Zveze, g. Kogoju, ki nas je posetil na omenjeni večer, kakor tudi vsem rojakom iz bližnjih naselbin. Posebno dobro se je odrezala neselelna Warren. — Za proslavo S.N.D. vlada jako veliko zanimanje povsod. Dobili smo sporočilo od pevskega društva Javor iz Barbertona, da bo zastopano na tej proslavi. Toliko za danes. — J. Dolčič.

Čitalnica S.D.D.

Vsem čitalničarjem se naznanja, da se bo v prihodnje izdajalo knjige vsak četrtek od 7. do 9. ure zvečer, namesto v petek. Datum se je prestavil radi oddaje čitalniških prostorov Slovenski šoli S. D. Doma, ki ima svoj pouk za 4. razred v petkih zvečer. Opozarja se tudi vse, ki imajo izposojene knjige, da jih bolj redno vračajo, da se da prilika vsem za čitanje. Knjižničar prosí, da vsi upoštevajo to naznanilo.

Bomba za Novaka

Joseph Novak, ki stanuje na 3757 W. 13th St., se je včeraj zjutraj zbudil, ko se je razletela bomba na porču njegove hiše. Novak ne more vedeti, kdo bi mu bombo poslal.

Predsednik Hindenburg nikakor ne sprejme pogo- jev Hitlerja za vlado

Berlin, 25. novembra. Predsednik nemške republike Hindenburg je zavrnil pogoje katere mu je stavil vodja nemških fašistov, Adolph Hitler, da se stavi vlado. Hitler je izjavil, da če Hindenburg ne sprejme njegovih pogojev, da ne more voditi vlade in biti odgovoren za posledice. Hitler je zahteval, da je kabinet odgovoren samo predsedniku, ne pa parlamentu, toda Hindenburg neče sprejeti tako ogromne odgovornosti. Vi-deti je tudi, da Hindenburg ne zaupa toliko v Hitlerja, da bi mu izročil tako silno odgovornost. Toda Hindenburg mora v najkrajšem času dobiti moža, v katerega nima zaupanje samo Hindenburg, pač pa tudi nemški parlament, ker brez parlamenta se ne more dolgo vladati. Politiki pravijo, da takega moža danes ni v Nemčiji, in edina pot iz zagate je, da predsednik zopet skliče "predsedniški kabinet" in vlada z njegovo pomočjo. Mo-goče je, da bo Hindenburg ponovno poklical Papena na vlado. Ko je Hindenburg zavrnil predloge, katere mu je stavil Hitler, je izjavil, da pričakuje, da bo Hitler vseeno z njim sodeloval v bodočnosti in da je pripravljen vsak čas se pogovarjati z njim in poslušati njegove nasvete.

Vlada in pijača

Sinoči je govoril potom radio direktor javne varnosti v Clevelandu, Frank J. Merrick, ki je direktno izjavil, da ni prva dolžnost mestne vlade, oziroma policije gledati, če kdo krši prohibicijo ali ne. Merrick je povedal, da največje glave v Zed. državah so se zamenjale, da upeljujejo prohibicijo in so končno vsi prišli do prepričanja, da je prohibicija neizpeljiva, in kako naj bi bilo njemu z borimi 1,000 policisti nadzirati 10,000 prostorov v Clevelandu, kjer se dobi pijača. Policija bo torej gledala, da lovi roparje, tatove, požigalce, ubijalce, raketirje in gangeže, a vprašanje prohibicije prepusti prebivalstvu samemu!

Ne bodo dobrodošli

"Armada brezposelnih," ki se nahaja na pohodu v Washington, nikakor ne bo dobrodošla, ko pride v Cleveland. Župan Miller je izjavil, da je izključeno, da bi dobili tu kaj jesti ali druge postrežbe, ker mestna blagajna in blagajne dobrodelnih društev nimajo dovolj za lastne siromake, ne da bi še stotine drugih podpirali. Vsak pohod v Washington ob tem času je nes-pameten, ker vsi skupaj ne bodo ničesar dosegli, razven, da bo zopet več ranjenih ali celo ubitih.

Ženska v vodnjaku

Iz West Union, Ohio, se poroča, da so tam v nekem zapuščeni vodnjaku našli golp truplo Mrs. Josie Haws, mater štiri-rih malih otrok. Mrs. Haws so pogrešali tri mesece. Ženska je bila ubita s strelom v glavo. Truplo sta našla dva lovca. Zadržni so jo videli, ki je odhajala z doma v spremstvu dveh tujcev.

Lieghley sodnik

Včeraj je bil zaprišen novi sodnik apelatne sodnije, P. L. A. Lieghley, dosedanjí prosekutor v Clevelandu.

©Pismo ima pri nas Mary Žirovnik.

PLAČILO DOLGA

Washington, 26. novembra. Dočim je bilo včeraj naznanjeno tako od strani Francije kot od Anglije, da bosta plačila dolg 15. decembra, pa prihajajo danes dvomljive vesti iz Pariza in Londona tozadevno. Iz Londona se poroča, da se bo vršila v ponedeljek izvanredna ministerska seja, da sklene glede plačila. Angleski finančni minister je mnenja, da mora Anglija svoj dohodninski davek povišati za 30 procentov, ako zopet začne s plačili na dolg. Iz Pariza se pa poroča, da bo Francija šele v nekaj dnevih definitivno povedala, če bo plačala 15. decembra ali ne. Medtem pa evropske države študirajo ameriško noto, ki je v trdnem tonu povedala vsem dolžnikom, da morajo plačati brez odlašanja 15. decembra.

Japonska je zgubila boj na zasedanju Društva naro- dov glede Mandžurije

Geneva, 25. novembra. Liga narodov je odločila, da naj poroča Lytton komisija glede Mandžurije, da si je Japonska proti temu močno protestirala. Predlog, da se upošteva Lytton poročilo glede Japonske, ki je zelo nasprotno Japoncem, je bil stavljen po Eamon de Valera, predsedniku Irske svobodne države. Japonski delegat je takoj vložil protest, rekoč, da je Lytton komisija nesposobna in nezmogljiva sploh o čem razmotrivati, kar se tiče Mandžurije. Toda protest ni pomagal. Lytton bo nastopil jutri s svojo komisijo in mu je dano na razpolago, da spremeni prvotno poročilo ali pa kaj doda. Medtem je kitajski delegat očital ne seji Lige narodov, da nameravajo Japonci podjarmiti vso Azijo, nakar bi napovedali vojno Zedinjenim državam. Japonski delegat je na to povdarjal, da se Japonci nahajajo na svojih otokih že 26 stoletij, in da noben narod ni tako miroljuben kot je japonski. "Japonska ni ponižno jagnje," je dejal japonski poslanik, "pa tudi ni krvočolni tiger, kot ga slikajo Kitajci."

Kongresmani iz Ohio se or- ganizirajo, da izposlju- jejo postavno pivo

Washington, 25. novembra. — Poleg zahteve, da se upelje postavno pivo po Ameriki, je nastal še en problem, da se namreč upelje postavno vino. Kongres sam nima še nobenih točnih načrtov glede pive, ali oboje. Medtem so se pa na pobudo kongresmana Wecha in Californije, ki zastopa okraj, kjer se pridela največ grozdja, združili mokri kongresmani iz Michigana, Californije, Pennsylvanije, Ohio in Missouri ter države New York. Zahtevali bodo od kongresa, da se Volstead postava tako prena-redi, da bo dovoljeno uživanje vina. Kongresman John Collier, demokrat, načelnik odbora za devolitve, je izjavil, da bodo kongresmani, ki zahtevajo vino, prišli do besede. Prihodnji ponedeljek, ko se začne zasedanje kongresa, bo prišla kot ena prvih točk na vrsto zahteva, da se dovoli 2.75 procentno pivo. Prohibicije ne bodo odpravili šele pri prvem zasedanju, ker je čas prekretek, pač pa se računa, da bo Roosevelt tozadevno sklical izvanredno zasedanje kongresa.

Novi predsednik Roosevelt je za dogovore s posamez- nimi narodi o dolgovih

Washington, 25. novembra. — Novo izvoljeni predsednik Franklin Roosevelt se je izjavil, da bo morala vsaka posamezna evropska država, ki dolguje denar Zedinjenim državam, narediti posebno pogodbo z ameriško vlado glede odplačevanja. Ako ne čuti Evropa zavesti, da se mora narejeni dolg plačati, tedaj se tudi njenim obljubam v bodočnosti ne more več verjeti. Toda Amerika mora biti napram svojim dolžnikom prijazna, simpatična in upoštevati razmere in možnosti vsake posamezne države, in na tej podlagi priti do končnega dogovora glede odplačevanja. Tega principa se bo držal Roosevelt, ko prevzame odgovornosti predsedniškega urada. Nadalje se je izjavil Roosevelt, da se popolnoma strinja s predsednikom Hooverjem, da so dolgovci častna in sveta obveza, in da jih mora Evropa priznati v izplačilo, a razlikuje se glede mišljenja Hooverja v tem, da Roosevelt misli, da je potrebno, da se z vsakim narodom posebej sklene pogodba glede dolgov, ne pa z vsemi skupaj.

Koncert godbe "Bled"

Dočim imamo Slovenci v Clevelandu vsega dovolj, kar se tiče društvenega življenja, sportnih klubov in drugih organizacij, pa imamo eno samo slovensko godbo, o kateri mislimo, da je naša dolžnost jo podpirati. Godba priredi vsako leto krasen koncert, in tudi letos ga priredi, jutri, v nedeljo, 27. novembra, v Slov. Del. Domu na Waterloo Road. Občinstvo je prav vljudno vabljeno. Na programu imajo godba mnogo krasnih skladb. Kot prvo točko bodo zaigrali "Washington koračnica." Pa tudi precej lepega petja je na programu. Peli bodo Olga Godec, Štefi Česnik-Tolar in Frances Česnik-Gorše. Proizvajal se bo umetni ples v duetu, dočim bo Richard Glavan nastopil v solo plesu. Gotovo bo vse zanimala točka "Smrt Custerja," ki je bila drugje opisana. Se enkrat prav vljudno vabimo občinstvo, da posesti v največjem številu prireditve edine slovenske godbe "Bled."

60krat zaboden

S strašnim krikom je včeraj pridirjala iz hiše 35 letna Mrs. Mamie Corso, 1774 Fay St. Bila je vsa krvava. Odpeljali so jo takoj v bolnico, kjer so dognali, da ima 60 ran na telesu, prizadanih z nožem. Oklal jo je njen mož Salvatore, s katerim sta se skregala radi otrok. Moža so šele pred kratkim izpustili iz blaznice.

Dober župan

Iz Toledo, Ohio, se poroča, da je tamošnji župan pogostil na Zahvalni dan 8876 brezposelnih. Vsi so dobili izvrstno kosilo. Župan je jedel z brezposelnimi. Plačal je nekako \$4800 za kosilo.

Maše pri sv. Vidu

Svete maše se vršijo v nedeljo v novi cerkvi sv. Vida po sledečem redu: prva maša ob 5:15 zjutraj, druga ob 6:30, tretja ob 7:45, četrta ob 9. uri, peta ob 10:15 in zadnja maša ob 11:30 popoldne

* Županskemu uradu se je od-povedal Romulo Naon, župan v Buenos Aires.

Demokrati na delu za na- črt podpore farmerjem in za rešitev vprašanja pive

Washington, 25. novembra. — Demokrati voditelji v kongresu so se dni pridno na delu, da izdelajo načrt za podporo ameriškim farmerjem in za rešitev vprašanja glede pive. Na delo so šli potem, ko so se dan prej posvetovali z Rooseveltom. Naredili so bo program, glasom katerega bo mogoče oboje vprašanje rešiti še v tem zasedanju kongresa, da ne bo treba sklicati izvanrednega zborovanja. Governor Roosevelt je povedal de-mokratskim voditeljem, da zahteva, da se vprašanje pive nemudoma reši v kongresu, ker narod je dobil tozadevno obljubo, katero mora demokratska stranka na vsak način spoštiti. Predvsem je tudi potrebno, da se pravijo narodni računi v red, tako da ne bo grozil neprestan primanjkljaj. Potrebna pa je tudi od pomoč ameriškim farmerjem, zakar je Roosevelt priporočil voditeljem kongresa posebne točke. Farmerjem se bo moralo garantirati gotovo svoto za njih pridele, tako da ne bodo prodajali v zgubo. Kongres stoji pred težavnim problemom, ker je bilo tekom lanskega leta in letos prodanih na javni dražbi skoro 2,000,000 ameriških farm.

Radio program

V nedeljo igra na slovenskem radio programu poznani in priljubljeni Jackie Zorc s svojim orkestrom. Dostikrat ste ga slišali na svojih društvenih prireditvah, v nedeljo ga pe lahko slišite na radio. Zaigral bo sledeče točke: 1. Holzhaecker-march. 2. "Mi smo pa z Nakel'ga," valček. 3. "Tam za goro," polka. 4. "Moj očka ima konjička dva," valček. "Vsi so prihajali," polka. Poleg tega zapojejo Koporc sestri: 1. "So ptice zbrane." 2. "Vrtec rožmarin," in "Odkod si dekle, ti doma?" Slovenski radio program se bo oddajal kot navadno, v nedeljo, 27. novembra, od 3:30 do 4. ure popoldne potom WJAY radio postaje.

Tovarna pride

Okoli 1. januarja se preseli v Cleveland znana tovarna trukov Pierce-Arrow. Tovarna se nahaja sedaj v Buffalo. Pierce-Arrow tovarna je prišla pod kontrolo Studebaker-White organizacije, ki naznanja, da se bodo znanaprej vsi truki vseh treh kompanij izdelovali v Clevelandu. Tudi ne bo dolgo, ko se bo do Indiana truki izdelovali v Clevelandu, namesto v Marion, Indiana. Mnogo stotin delavcev bo dobilo v Clevelandu delo, ko bo enkrat reorganizacija kompanij zaključena.

Obilica perutnine

Računa se, da se je v Clevelandu prodalo pred Zahvalnim dnevom najmanj 75,000 puranov, 270,000 kokoši in 85,000 rac in gosí. Brezposelni, ki nimajo lastne strehe in se nahajajo v mestnem zavodu na Chester Ave., so pojedli na Zahvalni dan 550 puranov, katere jim je mesto preskrbelo.

Zlomljena noga

Včeraj se je ponesrečil mlajši sin družine Salmič na 793 E. 156th St. Zlomil si je nogo. Nahaja se na domu staršev pod zdravniško oskrbo.

* Štirje železničarji so bili ubiti pri koliziji dveh vlakov v Richmond, Va.

Žanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameri- ških naselbinah

George Petrič, star 30 let, in voznik truka, ki je prišel iz Clevelanda v Chicago, je pretekli ponedeljek zvečer v garaži na zapadni Van Buren ulici navijal motor svojega truka, ki je nenkrat potegnil in pritisnil Petriča k drugemu avtomobilu. Smrtno ranjenega so odpeljali v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

Pred osmimi leti je bil v Milwaukee umorjen neki Mihael Mišnica. Morilca niso nikoli izsledili. Sedaj so pa oblasti v Milwaukee prejele obvestilo, da se morilec nahaja v Argentini. Šerif Jos. Klein je odpotoval v Južno Ameriko, da storilca prižene nazaj.

V Ely, Minn., je umrl rojak Peter Sterk, star 37 let in rojen v Ely. Pokopala ga je bolezen, katere se je nalezl v svetovni vojni.

Slov. mladinska šola društva Pioneer, št. 559 S.N.P.J. v Chicagu zelo lepo napreduje. Sedaj šteje nad 40 uencev in učenk. Danes popoldne priredi mladinska šola v Chicagi domačo zabavo v spodnji dvorani.

"Prosveta" glasilu S. N. P. Jednote prinaša obilico dopisov svojega članstva, v katerih se razmotriva glede velikega deficita, ki ga izkazuje "Prosveta" kot dnevnik. Uredništvu se stavijo vsakovrstni nasveti in navodila, kako bi se dal deficit odpraviti, toda kot poroča "Prosveta" v zadnji uradni izdaji, doslej še nihče ni doposlal kaj konkretnega. Eni svetujejo, naj bo "Prosveta" pisana za ves narod, ne samo za socialiste, drugi zopet svetujejo, naj se opusti ena ali dve izdaji na teden, tretji pišejo, da ima "Prosveta" preveč urednikov, itd. itd. Je pač vse skupaj važen problem za vsakdanji slovenski časopis v Ameriki, s kakoršnjim se mora boriti sleherni dnevnik v teh časih.

Zaključek "bazarčka"

Slovenska župnija sv. Kristine je imela te dni prijeten "bazarček," kot ga nazivljejo, in zaključek bo nocoj, v soboto večer. Krasne in vredne dobrote skoraj zastoj. Kar bo pa glavno, bo igrala slovenska godba samo slovenske komade, in sicer godba čl. "Ljubljanskega kluba," tako da bo sleherni zadovoljen. Pomnite, samo pristni slovenski komadi se bodo igrali. To je zadnji zabavni večer pred adventom. Lepe nagrade so pripravljene za izurjeve plesalce slovenskih valcerjev, zibensrita in štajeriš. Le potrudite se, plesali boste lahko, ker bodo sami slovenski komadi. Vstopnina k vsej prireditvi je pa samo 25c. Odbor se vljudno priporoča za obilen poset nocoj večer, v šolskih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Road.

Ropar deportiran

Hugh Wallendock, katerega so dobili, ko je hotel oropati banko v Milan, Ohio, bo najbrže deportiran, toda ne radi poskušenege ropa, pač pa ker ima — jetiko, in ni še dolgo dovolj v Ameriki, da bi lahko postavnim potom tu ostal.

Nenavaden rop

Dva roparja sta bila v stanovanju trgovca Isidora Yulish, katerega sta prisilila, da ju je peljal v trgovino na 12427 Arlington Ave., kjer sta roparja vzela \$130 in pobegnili.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrti \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88

No. 278, Sat., Nov. 26th, 1932

Komunizem pod štirimi zastavami

Bilo je v letih 1917-1918. Smolni zavod v Petrogradu je bil tedaj vzgojevališče za aristokratska dekleta. Kmalu je bil postal glavni stan kmetov, delavcev in vojakov komunizma. Kerenski se je tedaj nahajal v zimski palači ruskih carjev in je sanjal o Katarini Veliki, toda v Smolnem zavodu so boljševidni delali načrte, da ubijejo kapitalistični sistem v Rusiji. V zimski palači je bila nekaka Bela hiša Rusije, v Smolnem zavodu pa se je vrtilo pestro, revolucionarno kolo bodoče Rusije.

Prvotno se je Lenin skrival, dočim se je Trocki svobodno gibal po ulicah Petrograda. Videl sem ga prej v New Yorku, kjer je živel v Bronxu, ko je likal hlače za svoje odjemalce in pisal članke za časopise. Pisal je članke, v katerih je zlasti napadal ameriške socialiste, ki je trdil, da so ameriški socialisti tretja fronta ameriškega kapitalizma. In sedaj sem ga zagledal v Petrogradu. Delal je načrte za revoluto petrograjske posadke. Trocki je bil znamenita figura, toda komunisti ga niso upoštevali, kajti primadone niso priljubljene pri njih.

Lenina nisem dostikrat videl, toda nikdar ne bom pozabil večera, ko je šel spat, dočim je vsa Rusija čakala, da se sestane ustavodajna skupščina. Petdeset let je čakala Rusija na to zborovanje, ki pa ni bilo več potrebno. Lenin je šel torej spat. In prihodnjega jutra je vstal in postal je vladar Rusije. Komunisti so vedeli, kdaj je dovolj govorov, kajti imeli so premišljen načrt. Socialisti pa nikdar ne nehajo govoriti, ker imajo samo ideje.

In pozabiti ne morem zime v letu 1918, v Sibiriji. Naš vlak se prav nič hitro ni pomikal naprej. Lahko smo obiskovali posamezne vasi. Vseposvodom smo videli, kako se moški in ženske maščujejo nad svojo buržoazijo, ki je bila dotedaj na vladi. Demobilizirani vojaki, obrtni pomočniki, njih ljube, navadni delavci, vsak je imel svoj načrt, ko je zaslísal, da sta Lenin in Trocki prevzela vlado. Padale so glave, ena za drugo. Bili so to komunisti — ne iz prepričanja, pač pa, ker sta Lenin in Trocki tako rekla, in vsaka sprememba v Rusiji je bila tedaj dobrodošla.

Potem pa je prišla disciplina na vrsto. Disciplina načrtov in namenov. Najprvo v Petrogradu, potem pa v Moskvi so komunisti prevzeli vajat carske vlade. Birokracija je dobila novo ime, toda ne nove oblike. Upeljane so bile postave, odredbe, ukazi, potni listi, tajna policija, disciplina — skratka vse, kar je odlikovalo carski sistem. Nobenih kozakov s knutami v rokah, pač pa strašna rdeča armada z zloglasno Čeko — stara Rusija pod novim imenom.

Komunisti so bili v Rusiji uspešni, ker so spremenili samo objekt, nikakor pa ne poslovanje. Rusom v Rusiji ni sovjetska vlada nudila ničesar novega. V neki sibirski vasi mi je omenil neki kmet: "Mi Rusi smo dolgočasni, zabiti ljudje. Mi moramo biti vladani. Včasih so nam vladali Švedi. Potem so prišli Nemci, sedaj pa imamo Žide." In če bi še bolj natančno znal, bi pristavil: "In Georgijce in Mongole."

Nikjer drugje na svetu ne bi mogel poslovati ruski sistem komunizma kot samo v Rusiji. Kajti nikjer drugje na svetu niso ljudje tako vajeni despotizma in discipline. Rus se je podal komunističnim židom, in danes ima električno luč v svoji vaški koči.

Nemogoče je povedati, če v resnici ne bi bilo komunistične stranke v Kitajski, da ni bilo mirovne pogodbe v Versaillesu. Resnica je, da dejstvo, da Kitajska ni dobila San-tung province, da so velesile prikrajšale in kratile kitajske pravice ob vsaki priliki, da je to dejstvo povzročilo, da se je kitajska mladina začela obračati proti sovjetski Rusiji. Ne, kitajski delavci so bili nasprotni komunizmu, sploh ne bi vedeli, kaj pomeni, pač pa je mlada kitajska inteligenca postajala komunistična, ker je protestirala proti obstoječim razmeram. Ne radi delavcev, pač pa radi protesta. Delavsko vprašanje v komunizmu sploh ne pride v poštev.

Organiziran idealizem se ni še nikdar porodil na Kitajskem, Budizem, taoizem, islam, krščanstvo, narodna zvest, komunizem — vse to je bilo importirano v Kitajsko. Toda vsa ta gibanja, kakor hitro so vpeljana na Kitajskem, dobijo izraziti kitajski značaj. Prvo znamenje, da je upejlana novotarija na Kitajskem, je propast discipline. Kajti Kitajec je predvsem individualist, anarh, upornik napram despotizmu in disciplini. Pridruži se kaki skupini pod pogojem. Obljubi zvestobo, toda se vgrizne v jezik. Velik človek pri Kitajcu je oni, ki mu preskrbi zajtrk.

D O P I S I**ZA JUGOSLOVANSKO VZAJEMNOST**

Piše Josip Grdina

Pred nekaj dnevi srečam nekoga poznanega brata Hrvata, ki ga pozdravim in vprašam: "No, Andrej, kako se kaj imaš, si zdrav?" "Da," mi odgovori in pravi: "Ali si čul, da je v Jugoslaviji revolucija?" in se prav

zadovoljno nasmeje. "Revolucija v Jugoslaviji? Da, nekaj sem čul, vprašanje pa je, koliko je na tem resnice in kakor vidim, to tebe veseli," mu odgovorim. "Da, sedaj se bo Jugoslavija

razbila in Hrvati bomo prosti ter bomo imeli svobodno hrvatsko državo, ker mi nečemo Srba."

"Kaj pa je prav za prav med Hrvati in Srbi? Zakaj jih prezirate?"

"Srbi nam hočejo usiliti svoje šole, a ne puste nam hrvatskih."

"Kakšna razlika pa je med srbskim in hrvatskim jezikom?"

"Razlike glede jezika ni med Srbom in Hrvatom nobene," mi potrdi.

Torej ali ni naravnost smešno in obenem žalostno? Nobene razlike ni, en jezik, ena kri, en narod, pa je tako sovraštvo, da se hočejo odcepiti od Srbov. Svoje šole nam hočejo usiliti, pravi. To je nekako tako, kot če bi Kranjec rekel Stajercu ali pa Primorcu: "Ne maram ga zato, ker govori stajerski." Ali pa če bi obratno rekel Stajerc: "Kranjec mi usiljuje svoje šole, zato ga ne maram." Oba pa imata en jezik — slovenski.

In Andreja je bilo potem vseeno nekoliko sram, pa pravi: "Srbe zato ne maramo, ker imajo cirilico, mi Hrvati pa latinico."

Ne bom zagovarjal cirilice čeprav jo znam, in vem, da je bolj sitno za našo Jugoslavijo, da imajo dvoje vrste abecede, toda ali smo imeli v Avstriji samo latinico? Ne, imeli smo tudi gotške črke, pa se ni nihče izpodtikal, nasprotno, za nekaj več se je štel, da je znal tudi pisati nemško. Pomniti je treba to, da je cirilica naša slovanska kultura, vzeta iz glagolice, katero sta nam dala naša slovanska apostola, brata Ciril in Metod. Nemec se baha s svojo gotico, a Slovani naj se pa smejemo svoji lastnini. Res da je Slovenci in Hrvatje ne razumemo, s tem pa se ni rečeno, da cirilica ni zanič. Nemško gotico čita okrog 70 milijonov ljudi, a cirilico pa okrog 200 milijonov, torej skoro dvakrat toliko ljudi čita cirilico. Zakaj torej podcenjevati sami sebe?

Kako krasne knjige so tiskane ravno v cirilici. Ruski pisatelji imajo svetovni sloves, a vse njih knjige so tiskane v cirilici. Čul sem zares pametne moze, ki so se izrazili, da bi radi čitali cirilico in da se je bodo učili. Če znaš cirilico, moreš čitati rusko; malo vaje je treba, pa bo šlo in ti ne bo žal.

Zato rojak, spoštuj cirilico, ako si res kulturen. Če ne, pa vsaj ne preziraj in ne zaničuj slovanske abecede, te zapuščine naših slovanskih apostolov. Pomni: kdor sam sebe zaničuje, podlaga je tučjevi peti. Zato pa je z nami tako: kar je tujega, je vse dobro, a kar je našega, je zanič.

Andrej mi končno reče: "Srbe zato ne maramo, ker ne verujejo v Krista."

Ziva neumnost! Vsak katoliški Jugoslovčan ve, ako ima le malce izobrazbe, da med pravoslavljem in katoliško Cerkvijo je najmanjša razlika. Par dogem ju loči. Če bodo katoliški Jugoslovani rabili pamet mesto zmerjanja, se vedli kot dobri katoliki in kot izobraženci, potem se prav lahko zgodi, da bodo katoliški Jugoslovani tisti, ki so od stranih tisti plot, ki loči pravoslavne od katolikov. Kar se ni posrečilo katoliški Cerkvi skozi 900 let, se lahko posreči nam. Veliki možje bogoslovni pravijo, da ravno katoliški Jugoslovani so poklicani za to veliko delo: da se pravoslavje na jugu združi s katoliško Cerkvijo.

Dr. Grivec, profesor bogoslovja pravi: "Božja previdnost je določila, da živimo katoliški Jugoslovani s pravoslavnimi v eni državi."

Zatorej: pamet, pamet! Mesto, da se kot katolici spodtikaš nad Srbom radi pravoslavja, rajiš moli, drugače utegnejo biti podobni farizeji v templju, ki se je hvalil, druge pa preziral. Če bi nas Srbi napadali radi vere, potem prav da se brani. Če nas pa pustijo v miru,

potem jih pustimo tudi mi. Ampak izgovor, da Srb ne veruje v Boga, ta je pa bedasta. Tu se vidi, kako malenkostni smo: jezik mi hočejo vzeti, cirilico nam ponujajo, pa v Kristusa ne verujemo. En jezik je, res, da je med slovenskim malo razlike, pa ne taka, da bi ga ti ne razumel, ali on tebe.

Zadnjič je bilo več Srbov v SND pri igri "Mučeniška smrt sv. Neže", pa so nam povedali po igri: "Mi smo vse dobro razumeli." In jaz ravno tako, ko sem bil na njih predstavi. So Italijani, ki drug drugega ne razumejo. Istotako so Nemci, ki drug drugega malo ali nič ne razumejo, pa so kljub temu oboji Nemci. Kdo razume Kočevarja, pa je vendar Nemec. Mi Jugoslovani pa, takorekoč en narod in en jezik, se pa ne razumemo. Sicer ni čudno, ker bili smo pod tremi vladami: Slovenci pod Avstrijo, Hrvatje pod Madžari, Srbi so se pa sami tolkli za svobodo. In kar priznajmo, da boji, katere so vodili za svobodo, do katere so bili popolnoma opravičeni, ti boji so bili tudi za naše osvobodjenje. Pa rajše godrnjamo in zdihujemo po Avstriji, kako je bilo takrat dobro. Ne zanikam, ampak takrat, ko je bilo dobro v Avstriji, je bilo dobro tudi na Ruskem. Danes pa ni nikjer. Prav taki smo, kot tisti Izraelci, ki jih je Bog rešil iz egiptovske sužnosti, pa ko so šli skozi puščavo, so godrnjali čez Boga, zakaj da jih je rešil, ko so bili vendar pri polnih loncih mesa, zdaj so pa v puščavi. In vendar so bili samo na potu skozi puščavo. Naša Jugoslavija gre tudi tisto pot. Koliko nam je uničila vojna. Kaj smo imeli? Nič! Srbija je bila vsa opustošena. Potrpimo za božjo voljo in nikar tako črno ne glejmo, da nas res Bog ne bo kaznoval ter da se izgubimo to, kar je pridobljeno s težkim trudom in krvjo naših bratov in očetov.

Nočem zabavljati čez Avstrijo, ampak vprašajmo samo to: Koliko ministrov je bilo Sloven-

ce v Avstriji? Nobenega, razen dr. Žolger leta 1918., ko je šla Avstrija na kose in nihče več ni hotel biti avstrijski ministar. Koliko poslanikov? Nobenega. Generalov tudi ne, še polkovnikov ne, konzulatov tudi ne. Do stotnika se je še priribal kak Slovenec, dalje pa že ne. Pri vojaki je pa najbolj zabit Kočevar več štel, kot slovenski fant, to vem iz lastne izkušnje, ko sem služil pred vojno in med vojno pri 17. pešpolku. Ne rečem, da niso bile izjeme, ampak v splošnem smo bili pa zaničevani.

Pa poroče kdo: V Avstriji so bili fejsť vojaki in so se postavili, kadar so prišli na uraub. No, saj to je bilo, pa tudi vse. Res so se Slovenci tolkli za Avstrijo kot junaki, Nemci so se pa iz nas norce brili. To je živa resnica. V Galiciji je kranjski Janez stradal in se pehal za žive in mrtve, Nemci so pa imeli lepe udobnosti. Mi smo imeli v tornistri suhe skorje, Nemci pa klobase. Kadar je bilo pa treba iti v cogenj, o, takrat pa le kranjski Janez naprej!

Kaj smo bili Slovenci in Hrvatje v očeh Avstrije, je jasno povedal leta 1918 glavar mesta Kotor, ko so prišli k njemu poslanci Narodnega vječa, da jim izročijo mesto. Glavar Nemece pravi: "Do tega (do razpada Avstrije) je moralo priti, zakaj v Avstriji je bilo mnogo gnilega in ravno vas, Slovence in Hrvatje, smo smatrali vedno le za toliko kot afriške koloniste (črnce)."

To izjavo je prinesel mesečnik "Mornar", ki izhaja v Dalmaciji. Vidite, Slovenci in Hrvatje, zakaj se vas je smatralo! Pa se vam še toži po Avstriji. Zato nam pa niso nič dali, zdaj pa imamo in nekaj štejem. Prej so nas zaničevali in se iz nas norce brili, sedaj se nam pa sladkajo, češ, reveži, ko morate biti pod Srbom. Pa nas hujskajo proti Hrvatje in če se jim posreči njihova hujskarija, da nas dobe, potem bodo jermena rezali iz nas, kot jih danes režejo Italijani v Primorju in Nemci na Korškem.

ZADRUŽNA VEČERJA IN PLES

Odziv tekmovalcev in naklonjenost lojalnih in zavednih odjemalcev omogočata to domačo in družinsko zabavo, katero prireja ženski klub in Mladinska liga Slovenske Zadrugne Zveze. Vršila se bo v soboto 26. novembra v Slov. Del. Domu na Waterloo cesti. Večerja se prične ob 7:30 zvečer. Po večerji domač ples in prosta zabava.

Odjemalcem, prijateljem in znancem zadrugne poročamo, da je že sedaj prodanih tristo vstopnic in da je potrebno, da se nemudoma požurite ter sežete po njih, predno so vse razprodane. Cena jim je nenavadno nizka: za ples in večerjo, SAMO 35c!

Kuhinjo in druga važna dela pri veselici bodo nadzorovale naše marljive članice ženskega kluba. Vse drugo pa mladinska liga zadrugne. To je kombinacija, katera je do danes dala vsem priredbam pečat uspeha — zadovoljstvo vsem posetnikom njihov prireditelj. Njih popularnost odseva v številu že prodanih vstopnic. Ob tej priliki hočejo prekiniti vse prejšnje prireditve — podvojiti veselje, zabavo in zadovoljstvo vseh, ki bodo navzoči.

Godba pri takih neprisljnih domačih zabavah je vedno važen faktor. Najeli so za to priliko dobro znano in popularno godbo Jackie Zore trio, kateri je obljubil, da bo igral za vse — stare in mlade. Da ne bo kdo kaj zamudil, se ples vrši do 1. zjutraj. Več vam zadruga ne more nuditi.

Ženski klub in Mladinska liga Slov. zadrugne zveze Vas tem potom najvljudnejše vabi na to večerjo in ples, da si pravčasno preskrbite vstopnice in pripeljete s seboj Vaše družbe, prijatelje in znance. Čim več nas bo, tem bolj se bomo zabavali v

ce v Avstriji? Nobenega, razen dr. Žolger leta 1918., ko je šla Avstrija na kose in nihče več ni hotel biti avstrijski ministar. Koliko poslanikov? Nobenega. Generalov tudi ne, še polkovnikov ne, konzulatov tudi ne. Do stotnika se je še priribal kak Slovenec, dalje pa že ne. Pri vojaki je pa najbolj zabit Kočevar več štel, kot slovenski fant, to vem iz lastne izkušnje, ko sem služil pred vojno in med vojno pri 17. pešpolku. Ne rečem, da niso bile izjeme, ampak v splošnem smo bili pa zaničevani.

Pa poroče kdo: V Avstriji so bili fejsť vojaki in so se postavili, kadar so prišli na uraub. No, saj to je bilo, pa tudi vse. Res so se Slovenci tolkli za Avstrijo kot junaki, Nemci so se pa iz nas norce brili. To je živa resnica. V Galiciji je kranjski Janez stradal in se pehal za žive in mrtve, Nemci so pa imeli lepe udobnosti. Mi smo imeli v tornistri suhe skorje, Nemci pa klobase. Kadar je bilo pa treba iti v cogenj, o, takrat pa le kranjski Janez naprej!

Kaj smo bili Slovenci in Hrvatje v očeh Avstrije, je jasno povedal leta 1918 glavar mesta Kotor, ko so prišli k njemu poslanci Narodnega vječa, da jim izročijo mesto. Glavar Nemece pravi: "Do tega (do razpada Avstrije) je moralo priti, zakaj v Avstriji je bilo mnogo gnilega in ravno vas, Slovence in Hrvatje, smo smatrali vedno le za toliko kot afriške koloniste (črnce)."

To izjavo je prinesel mesečnik "Mornar", ki izhaja v Dalmaciji. Vidite, Slovenci in Hrvatje, zakaj se vas je smatralo! Pa se vam še toži po Avstriji. Zato nam pa niso nič dali, zdaj pa imamo in nekaj štejem. Prej so nas zaničevali in se iz nas norce brili, sedaj se nam pa sladkajo, češ, reveži, ko morate biti pod Srbom. Pa nas hujskajo proti Hrvatje in če se jim posreči njihova hujskarija, da nas dobe, potem bodo jermena rezali iz nas, kot jih danes režejo Italijani v Primorju in Nemci na Korškem.

Pravni nasveti

Piše Frank V. Opaskar

Nekaj misli o volitvah. Sedaj, ko smo preživeli burne čase zadnje predsedniške kampanje, se zopet lahko iztrezimo in primemo za delo. Treba bo precej resnega dela, predno bomo zopet spravili v red ekonomski sistem te dežele. Nema lo zanimanja bo povzročal način, kako se bo odpravilo prohibicijo in upeljalo zopet pivo. Samo ena pot je, katera je brez dvoma veljavna in ta je, da tri četrtine držav odobri predlog, katerega mora prej odobriti kongres, da se ovrže 18. amandment. Taka bi seveda vzela precej časa in ker je namen demokratske stranke, da upelje kmalu pivo, bo treba najti drugo pot. Morda da se nedomesti Volstead postavlo, lahko bi se pa tudi poskusilo upeljati postavno pivo potom davnih postav. Pa naj bo že ena pot ali druga, zanimivo bo, ker je neverjetno, da ne bi suhači napadli take postavne in vložili tožbo na najvišjem sodišču. In ko bo to sodišče razsodilo, bomo vedeli pri čemu smo.

Ko gledam po rezultatih zadnjih volitev, me pač bolijo, da nimamo nobenega Slovenca izvoljenega za sodnika. Toliko nas je Slovencev, mnogo nas je odvetnikov in vendar se nam ni posrečilo, da bi enega izmed naših ljudi postavili za sodnika. Ali ni slovenska kri ravno tako plemenita, kot je drugih narodnosti? Mislimo da je in tudi možnosti ne manjka. Imamo

Če verjamete al' pa ne.

učene ljudi med nami, ki se lahko merijo z drugimi, pa najsibokatekole narodnosti hoče. Radi tega opozarjam naše ljudi, da naj se zavedajo že sedaj, da bodo pri drugih volitvah postavili enega človeka za kandidata za sodnika in da ga bomo podpirali, da bo dosegel svoj cilj. Saj ni samo v prid dotičnemu, ampak v ponos vsemu narodu. Kolikor nas bo več prišla naprej, toliko več upoštevanja bomo dobili. Kolikor več naših ljudi bo doseglo večjo politično službo, toliko več drugih bo dobilo upoštevanje, ko prosite pri vladi za to in ono stvar. Saj bodo rekli: "Ta je tudi Slovenec, glejte, da mu postrežete, ker Slovenci so napredni ljudje." Torej ne pozabimo, da bomo leta 1933 izvolili kakega Slovenca za sodnika. Sedaj je že čas za pričetek, torej ne držimo križem rok.

Marsikdo bo morda mislil, da to ne spada v to kolono. In vendar je ta kolona ustanovljena, da pouči čitatelje o postavnih zadevah in vam svetuje v zadevah, da morda ne padete v past nepoštenim agentom, ki prežijo na ljudstvo, ko pride v zadrego. Zavedajmo se svoje sposobnosti in podpirajmo naše ljudi, da dosežejo mesta, do katerih smo upravičeni. Posebno je to važno pri sodnijskih volitvah. Pri sodnijskih volitvah ne igra vlogo politično prepričanje, torej je čisto mogoče, da se naše ljudstvo zedini za enim človekom in ga soglasno izvoli.

Seveda, moje besede so samo namigljaj in upajmo, da se bo

(Dalle na 3. strani)

Dnevna vprašanja

1. Kdaj je bila otvorjena prva šola v New Yorku?
2. Ali imamo v Zedinjenih državah gotove države, kjer ne pripoznajo takozvanih "otroških vrtecev"?
3. Ali ima Alaska svoje zastopnike v kongresu?
4. Kdo je bil "Kolos iz Rode-sa"?
5. Kateri ocean je najbolj globok?
6. Kje se nahaja Zuyder jezero?
7. Kdaj se je vršilo prvo ljudsko štetje v Zedinjenih državah?
8. Katera so bila največja ameriška mesta leta 1790, ko je zavladel prvi predsednik in koliko so štela prebivalcev?
9. Kaj je soproga novega predsednika Roosevelta po poklicu?
10. Kateri slovenski operni pevec je bil povabljen po Mrs. Roosevelt v Belo hišo, da poje za predsednika?

Odgovori na vprašanja

1. Leta 1633 je bila otvorjena prva šola v New Yorku. New York se je tedaj nazival "New Amsterdam."
2. Da, v Georgiji Arkansas in Mississippi ne poznajo otroških vrtecev.
3. Ne, teritoriji nimajo polno pooblaščenih zastopnikov v kongresu.
4. Ogromni kip, eden izmed sedmerih čudežev sveta v pristanišču Rhodes otoka.
5. Tihi ocean je najbolj globok. V bližini japonske obale doseže 32,000 čevljev globocine.
6. Plitko jezero ob obrežju Nizozemske.
7. Leta 1790.
8. Philadelphia, 42,444 prebivalcev, New York, 33,131, Boston, 18,038, Charleston, 16,359, Baltimore, 13,503, Providence, 6,380, Richmond, 3,761 in Albany 3,489.
9. Učiteljica godbe.
10. Mr. Anton Šubelj.

Tukaj je en pameten nasvet za one, ki si ga niso letos naprešali.

"Dragi Jaka! Že dlje časa opazujem tvojo kolono in jo tudi berem. Toda zaman sem čakal, da bi videl kak tvoj nasvet za one, ki jih je letošnja depresija tako zdepresirala, da si niso mogli napraviti par požirkov (za nas pomeni to par sodov), ohajčana. Ničesar nisem opazil v tvoji koloni takim v tolažbo. (Seveda ne, ko pa jaz take koristne nasvete zase obdržim in se lastnoročno po njih ravnam.)

"Zato sem pa jaz prišel na eno idejo, ki se mi vidi, da bi se dala izvesti tudi praktično. Moj nasvet je ta: Kdor ima v kleti temo in nobenega trošta, naj gre okrog ljudi in opazuje moške. Se reče, pozornost naj obrača samo na njih roke. Pri katerem bo videl črne roke, kot bi jih po dimniku potegnili, naj po okolnostih izve njegov naslov. To naj ponavlja, dokler dobi kakih trideset takih naslovov.

"Posledica bo pa tale: Vsak, kdor ima črne roke, ga je gotovo prešal in ga ima nekaj v kleti. Ko enkrat poteče tisti čas, ko neha vreti, naj ta, ki je jemal naslove, vsak večer obišče enega teh, katerih naslove si je nabral. Nihče ne bo tako brezsrčen, da ne bi obiskovalcu postregel s par kozarci ohajčana, pa naj pride s tem ali onim izgovorom v hišo. In predno bo obral vseh trideset naslovov, bo že prvi pozabil, da je bil pred 30. dnevi pri njem, zato lahko brez skrbi začne od kraja. Tako se bo predihl tje do pomladi in nič hudega mu ne bo.

"Ali ni ta nasvet pameten? Ta nasvet dajem brezplačno, samo nikomur ne povej, da sem imel tudi jaz črne roke, ko sem ti tole izročil. Tvoj zvesti prijatelj — Zurgov žani."

Tvoj nasvet ni napačen in se bom jaz zvesto po njem ravnal. Sicer meni ni treba naslovov, ker jih že iz glave poznam vse tiste, ki ga imajo. Kolikor jaz sodim, bodo imeli nekateri letošnje zimo precej obiskovalcev takole ob večerih. K nasvetu jaz še tole dodam: Če se ne bo tisti, katerega boš obiskal, zrajtal, ali se bo kar neumnega napravil, ga kar brez ovinkov vprašaj: "No, kakšnega imas pa kaj letos?" In ker bo imel letos vsak dobrega, in se bo vsak rad pobahal z njim, bo v vseh minutah stal kvort pred teboj. Ko ga boš izpraznil en kvort, počasi in andoltoj prikinaj in reci: "Aha, ta pa, ta!" In stavi glavo, da ga boš dobil še en kvort. Če boš pri drugem kvortu rekel: "Nak, permekršnematiček, takega pa ne premore ves Cleveland," ga boš dobil še en kvort. Če imaš mesto žledosa od in ga tri kvorte nimaš dovolj, ali pa če ga je gostitel več spil kot ti, pa vzdihni pobožno po tretjem kvortu: "Tak je, da bi ga na spago privezal, pa gori in doli po grlu vlekel." Še en kvort se bo primajal na mizo. Teda pa že lahko nehaš hvalit, ker ga bosta imela oba, ti in gostitelj dovolj.

Vmes lahko tudi eno rečeš hišni materi, pohvali otroke, vzdihni kakšne reve so dandanes ženske, pa boš dobil tudi kaj za pod zobe, da bo imel ohajčan družino in pozabil boš na Hooverja in vso njegovo žlahto. Če boš to ponavljal vsak večer in vedno drugje, boš dobro shajal tje do pomladi. Potem bo pa že regat.

Kmet pride k zdravniku v trg, da ga preišče, ker se ne počuti dobro. Zdravnik ga vpraša: "Oče, ali vas kaj noge bolijo?" "Kaj ste rekli?" "Če imate morda bolečine v nogah?" "Kaj pravite?" "Če vas v tacah trga?" "O, ja, seveda me."

Newburške novice

Kdor je videl igro "Sv. Neža" je prav gotovo vsak rekel: "Ali ni škoda, da se tako krasna igra vpripori samo enkrat?" Res je, rekel bi, komaj vredno, da se društvo trudi s tako velikansko igro in to samo za en večer.

Igra sv. Naže je krasna in velika igra. Dr. Kristusa Kralja se je dolgo časa trudilo, da je igro moglo vpriporiti. Vprizorili so jo v Narodnem Domu na St. Clair Ave. Dvorana je bila polna občinstva in vsi se strinjajo, da je to ena najlepših slovenskih iger, kar jih je kdaj šlo čez oder.

Igra je bila vpriporjena samo enkrat. Prihajala so pa povpraševanja od vseh strani po zopetni vpriporitvi. Zato je sklenilo naše društvo sv. Rešnjega Telesa naprositi igralce, da vpriporijo "Sv. Nežo" na tukajšnjem oderu v Narodnem Domu na 3563 E. 80th St. Prav vesela novica je to za nas vse. Igra bo torej prihodnjega nedeljo 27. novembra (jutri) točno ob pol osmi uri zvečer prišla k sv. Lovrencu in tako imajo Slovenci celega mesta priliko, da vidijo to krasno vpriporitev. Videli bodo, kako "Nežika", stara šele 13 let, zavrača vse bogate ponudbe ženinov in ostanje zvesta svojemu izbrancu — ženinu Jezusu.

Pisec teh vrstic je igro opazoval zadnjič in vam garantira, da vam ne bo žal, tudi če bi bila vstopnina trikrat tako visoka kakor je. Da so časi boljši, bi nikakor ne pustili tako nizko vstopnino. Dr. Sv. Rešnjega Telesa moramo biti hvaležni, da so se članice potrudile to krasno predstavo življenja in smrti sv. Nežike dobiti na naš domaći oder. Ni pa ta igra prirejana samo za našo okolico, marveč za celi Cleveland in sosednja mesta. Vabimo torej vse, da pridejo, ker tako znamenite igre ne bo tako kmalu v Clevelandu, kajti, malo je društev, katera bi se postopila tako ogromnega dela. Zato dobrodošli vsi!

Čakam, da bi se oglašil kdo glede tukajšnega koncerta dr. Slovenija zadnje nedelje. Do sedaj sem slišal vse polno pohvale, a širši javnosti potem časopisa ni bilo dano nič do danes. Torej ne bo zamerjeno, če tudi nisem, ne pevec, ne godbenik, da samo to isto povem, kar sem sam čutil.

Takoj od začetka čestitam povodju, Mr. Ivan Zormanu, na izbiri točk. Na tem koncertu ni bilo nič preveč modernega, nič tako težkega in klasičnega, da ne bi mogel slediti katerikoli posebej napaka. Naši koncerti morajo biti za naše ljudi. Umetnikov imamo malo, a ljubiteljev petja in zlasti slovenske pesmi pa toliko, kolikor je Slovencev.

Nisem zmožen iti v podrobnosti koncerta in tudi ne vem, kaj mi je to petje tako šlo k srcu. Le to vem, da je bilo vse tako lepo harmonizirano, da je donelo, kakor precizno ubrane orgle in da je včasih grmelo kakor nevihta, grom in strela, pa zopet tako ljubko in milo zvnelo, kakor pomladanska sapica šušlja s peresi v gozdu. Pred vsem se mi je dopadel mešan zbor, v katerega je pevovodja vdihnil precej svojega čuta, da so peli kakor Slovenci navadno pojem, s čutom in celo dušo, brez tiste mehanične stroge pozornosti na note. Note, seveda, morajo biti. Toda, ko je enkrat zbor prišel do tega, da ima tehniko, potem je še vedno nekaj, kar saho pevovodja mora dati pevcem, namreč čut. To zadnje se mi zdi, se je Mr. Zormanu izredno dobro posrečilo v nedeljo. Posrečilo pa se mu je ne samo pri zborih, tudi solisti so pokazali tisto navdušenje, ki pride pevcu, kadar se čuti poklicanega, da svojem poslušalcem s pesmijo nekaj z navdušenjem pove. Mrs. Mauer in Mr. Snyder sta pela, ne samo, kakor da želita peti nekaj not, ampak pela sta,

kakor bi govorila z dušo in telesom v dušo občinstvu, katero jih je poslušalo z največjo pozornostjo. Oba sta morala ponoviti svoje točke, tako burno sta bila sprejeta.

To je moja kritika. Napisal sem, kakor sem čutil in še danes čutim, drugače ne morem in če bi tudi bil zmožen drugače, zdi se mi, da bi napisal prav tako zopet. Pa ne samo pevci so mi bili všeč, tudi avdiencia, tudi poslušalci so se zadržali skozi celi program tako tiho in pozorno, da je bilo veselje. Tudi tem naj bo izraženo tukaj priznanje. Če tudi nekateri pravijo, da bi niti kokoši ne mogel radi mehkega srca umoriti, se mi zdi, in že večkrat sem bil k temu nagnjen, da bi prav lahko zgrabil za vrat in zadavil človeka, ki pride na koncert in tam med proizvajanjem raznih točk govori, dela pripombe in se premeče na stolu, kakor vrabec na strehi. Zato pa iskrena zahvala pevcem, kakor poslušalcem, pred vsem pa pevovodju. Takih koncertov nam dajte še več, bodisi "Zvon", "Cvet" ali pa "Slovenija."

Čeprav je bila v nedeljo dvorana skoraj polna, vemo vseeno, da niso bili vsi naši farani navzoči.

Pri družini Edward Champa so dobili pred kratkim prince, katerega dobro vem, da ni bilo v dvorani. Frank in Amalia Turk sta ga pripeljala v cerkev k pokristjanjenju. Prav tako se veseli tudi družina Albert Zuban malega člana kateremu je ime, kakor očetu in tega sta prišla Frank in Karolina Požar, za katerega jamčita, da je pravi Slovenec in kristjan. Pri Trsnarjevih na Prince Ave. pa so sprejeli Edmund Martina nekaj pred sv. Martinom. Mr. in Mrs. Anton Miklavčič mu bosta skoznili to življenje stala ob strani in ga spodbujala, da bo ostal dober kristjan. Slovenci še napredujejo!

Se malo naznanila za farane. Naša birma je bila končno naznanjena za nedeljo 18. decembra popoldne ob treh. Ta dan in čas bo bolj pripraven za tako veliko slavnost in upam, da bo tako ustreženo vsem, četudi je že malo pozno v letu. Botri in botrice naj si ta dan zapomnijo in naj bodo najkasneje eno uro popred na mestu. En teden popred pa bodo vaje pri katerih moramo imeti vse birmance, kakor tudi njih botre in botrice. Da pa ne bomo delali kako nerodnost drugim, zlasti birmi pri sv. Vidu, zato bodo te vaje že ob eni uri popoldne in bodo kratke. Toda navzoči morajo biti vsi.

PRAVNI NASVETI

(Nadaljevanje z 2. strani)
do uresničile. Treba je veliko dela, veliko napora, ampak ni nekaj nemogočega doseči tak cilj. Od leta do leta smo močnejši, od leta do leta bolj zavedeni in lep dan bo, ko bo sonce zasijalo na naše sodišča in našlo tam Slovence.

Volivci so tudi odobrili sklicanje konstitucionalne konvencije v tej državi. Namen te konvencije bo izboljšati ustavo države Ohio. Časi napredujejo in zakoni pa zaostajajo. Zdjaj bo pa ta konvencija po popravila. Vidimo torej, da se bo v bodočih par letih ta dežela precej prenovila. Vsaj upajmo da se bo in — bomo videli.

PRAVIJO, DA BO LETOS ZIMA HUDA

Tudi ameriški listi nas strahujejo z ostro zimo. V Philadelphiji so si prerijski psi že v začetku oktobra izkopali v živalskem vrtu jame in napravili v njih topla ležišča, kar je baje najboljši dokaz, da bo zima kmalu pritisnila in da bo huda. Če se obeta mila zima, si izkopljejo prerijski psi svoje zimske brloge šele v novembru.

Vesti iz domovine

— Strop pobil starko. V vasi Hruškarje 10, občina St. Vid nad Cerknico je živel Alojzij S. s svojo ženo pri svoji tašči Pavlini. Nedavno okrog osmih zjutraj je šla tašča v kuhinjo, da skuha zajtrk, zet pa je odšel na podstrešje. Kmalu nato se je obok nad kuhinjo vdrl in padel na nesrečno žensko. Obenem z obokom pa je padel v kuhinjo tudi debel ploč, dolg dva metra in 70 kg težak. Ta ploč je padel ravno na taščo in ji prizadel zelo hude rane. Tako pripoveduje zet Alojzij, ki ga pa nekateri sumijo, češ, da je on kriv nesreče, radi česar ga je oblast zadržala v preiskavo. — Nesrečna tašča Pavlin ima po ugotovitvah zdravnikarja sledeče poškodbe: spodnjo čeljust ima dvakrat zlomljeno, zlomljeno ima hrbtnico in levo rebro ter predtro prsno mreno. Nesrečna ženska je živela do večera v nezavesti in ni mogla podati nikake izjave.

Osumljenega Alojzija so prepeljali v cerkniške zapore, vendar odločno vztraja pri svoji trditvi. Ubogi Alojzij! Ubogi otroci! Še bolj žalostno pa je to, da je Alojziju pred mesecem umrla žena.

— 113 letni starček v podira-joči se hiši. Iz Belgrada poročajo: Nedavno se je v Belgradu na vogalu Njegušove in Višnjine ulice podrla neka hiša. V sobi, katere stena se je podrla, je spal starček Marinko Veljkovič s svojo ženo. Čeprav je postelja tik od steni, katera se je podrla, vendar se starček ni nič zgodilo. Po tem čudnem in nevernem naključju je starček Marinko Veljkovič vzbudil v Belgradu precej pozornosti.

Se večje zanimanje pa je vzbudil starček potem, ko so dognali, da je ta mož že 113 let star ter da si mora še vedno služiti svoj kruh z delom svojih rok kot navaden delavec. Belgrajskim časnikarjem je starček pripovedoval zanimivosti iz svojega življenja, med katerim je največja ta, da se je oženil, ko je bil 15 let star.

— O ti presneti dolarji! V Prekmurju na avstrijski meji pri Cankovi so napravili carinški obojni organi dober plen. Primahal je do meje neki Američan, kakor imenujejo v Slovenski Krajini ljudi, ki so se povrnili iz Amerike. Nameraval je zopet nazaj v Ameriko, pa se je finančnemu stražniku Francu Verboštu čudno zdelo, da ima v žepih teko malo gotovine. Sledila je natančna telesna preiskava, ki je spravila na svetlo lepo vsoto dolarčkov; bilo jih je 7600, v samih stotakah in Američan jih je nosil na goli koži na trebuhu. Ker ni prijavil te vsote niti pri prihodu v državo niti sedaj pri nameravanem prekračanju meje, je mu je denar v smislu tozadevnih strogih predpisov zaplenil. Organi obojne straže so ga odpremil z zaplenjenimi dolarji vred gornjardonski carinarnici, kjer čaka nadaljnje usode.

— Ribnica. Umrli je mož, kje tak še med nami kot on, ki spi v prezgodnji groba jami. V nedeljo 6. novembra je bil pokopan pri Sv. Križu Anton Lesar, posestnik na Jurjevič, brat g. Janeza Lesarja, župnika v Šmartnem pod Šmarno goro. Bil je operiran na slepiču, pritisnile pa so komplikacije, ki so ga položile na smrtno posteljo.

— Mišje gnezdo iz raztrganih bankovcev. Kako brezskrbni in nepreviđni so še nekateri ljudje, kaže naslednji primer: Kmečka zakonska dvojica v lepi kamniški okolici se nikakor ni zlagala v denarnih vprašanjih, ki so v zvezi z reševanjem krize. Mož je bil drugačnega mnenja kot njegova boljša polovica. Povzdarjal je, da mora denar ven v promet, da neprestano kroži med ljudmi. Zato pri neobhodno potrebnih vsakdanjih stvareh ne smemo preveč varčevati, da pri-

dejo tudi obrtniki do prepotrebnega zaslužka. Žena, ki je pred dobro vedela, da mož misli s tem predvsem gostilničarje, je hotel pred njim skriti nekaj denarja, ki naj bo nekaka železna rezerva za skrajno silo v slabih casih.

V hiši pa ni mogla najti za shrambo denarja tako skritega kotička, da ga gospodar ne bi izvohal, zato se je zatekla h kozoletu. V slami je napravila pripravo skrivališče, kamor je položila šop metuljev in kovačev, ki so predstavljali vrednost skoro celega jurja. Ko je čez par dni zopet obiskala svoj skriti zaklad, je s strahom ugotovila, da od metuljev in kovačev ni ostalo drugega ko drobni koščki barvnega papirja, iz katerega so si miške napravile toplo in mehko gnezdece. Žena je zdaj morala priznati, da bi bilo vendarle bolje, če bi mož spravil denar v "promet", čeprav bi se zaradi tega najbrž pokriti sprla.

— Št. Jošt nad Vrhniko. Pogosto se oglašja pri nas mrliški zvon. Že sedaj je nad polovico več mrlincev v letošnjem letu, kakor jih je bilo lansko leto. 17. oktobra je zatisnil oči Ivan Kogovšek, županov sin. Dan poprej so pokopali zidarja Janeza Sečnika, ki je bil jako priljubljen. Bil je najstarejši fant buteljanske podružnice; star je bil 67 let. Nekaj ur pred smrtjo je poklical duhovnika, določil pogrebce, ki naj ga nosijo in kmalu nato umrl. Umrla je tudi Jesenovc Marija, stara 76 let.

— Lipsen pri Grahovem. Na praznik Vseh svetnikov smo pokopali blagega moža g. Janeza Kotnika. Bil je vzoren, katerega je spoštovala cela fara.

— Jugoslovanski kulturni delavci so nedavno poslali Mussoliniju spomenico, ki pobja fašistična stremjenja za zavojevanje naših dežel. Na koncu spomenice je napisano: "Naj zato reč g. Mussolini poslušna naša iskreno in odkrito besedo: Mi smo — v svoji skromnosti in pomirljivosti — odločeni, da ostanemo svoji na svojem, da branimo jugoslovansko zastavo v Dalmaciji, kamor so Hrvati prišli že prej kakor pred tisoč leti in kjer mislimo večno ostati. Jugoslovani ne marajo gospodstva nikogar, niti ne civilizacije, ako se za njo skriva izguba svobode, največjega blaga in ideala človeštva. V tem čuvstvanju in prepričanju nas še bolj uvršča današnji obupni položaj naših bratov v Istri in na Gorškem. In v tem naj si bo vsakdo na čistem, da ni niti plemenskih niti verskih niti strankarskih razlik med nami. Mi, ki to podpisujemo, smo samo krik iz duše celotne naše države od enega do drugega groba."

— Okrog večjih in manjših nezgod. S struhe je padel in si zlomil nogo v opekarni v Kosezah pri Ljubljani 20 letni delavec Mišel Narobe. — S koleasa je padel, dobil notranje poškodbe in si zlomil nogo zidar Janez Jež z Golega pri Vodich. — Po stopnicah je padel in dobil resne notranje poškodbe 65 letni delavec Ivan Mencej od Dev. Mar. v Polju. — Ko se mu je spodrsnilo, je padel in si nogo zlomil Parašunov Lipe iz Trbovelj. — Po stopnicah je padla in si zlomila desno nogo natakarka Tezija Velikonja v Ptuj. — Pri prenašanju grozjda je padel s stiskalnice v Slamnaku pri Ljutomeru 14 letni Franc Rajh. — V hribu je padel in si zlomil nogo 75 letni užitkar Andrej Luštek iz Ladje pri Medvodah. — Stroj za mletje jabolk je zmečkal roko 4 letnemu Francu Zolbinju v Dobrenju. — Drevo se je podrla in zlomilo nogo posestniku Dremelju Albinu iz Pustega vrha ob Temenici. — Ko je sekal drva, je spodletela težka sekira 27 letnemu Francu Dobruškemu iz Lesja pri Majšpergu ter mu presekala desno nogo s ko-

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

"Kaj pa boste z naslovom?"
"Moj Bog — pisala mu bom, da naj — da naj pride domov!"
"Kaj pa naj doma?"

Mati je brezupno zakričala z rokami. Mina je trdo, tiho in jedko nadaljevala:

"Ali naj popiva, kvarta, razgraja, lovi punice? Drugega vendar ne zna!"

V očeh se ji je iskriko vse tisto sovraštvo in ves gnus, ki ga je Mina občutila spriču lenobe in nemarnega življenja. Mati je vzdihovaje sedla za mizo.

"Oh, naj pride vendar nazaj! Pomisli, da je v tistem pregrešnem gnezdu, v Hamburgu!"

"Hamburg ne more biti hujski ko Loka."

"S Šobrovim Matijcem je skupaj, s tistim iz prisilne delavnice!"

"Se še ne ve, kdo od njiju je hujski."

"Ah, kako si neusmiljena, Mina!"

Mina ni koj odgovorila. Pomislila je, ali je ta materina beseda resnična. Da, resnična. Zares je neusmiljena. A neusmiljena in trda hoče biti in ostati. Tele materine roke, ki so ležale pred njo na mizi, so bile tudi trde, trde od trdega dela. A za otroke, zlasti za prvorojenca, so bile te roke dosti premehke. Mina se je spomnila, kako je nekoč meti, ki je bila sicer tako mirna, vsa jezna in polna hudih besed tekla k učniku, ker je bil vendarle nekoč natepel Lojzeta. In župnik ni Lojzeta nič več maral za ministranta, pa mati vse leto ni šla v cerkev in tudi ni hotela ničesar darovati za novi zvon. Nekega drvarja, ki je zasačil Lojzeta, kako je razdiral ptičja gnezda, in je Lojzeta oklofotal, je mati za zmeraj spodila iz službe. In to se je zdaj masčevalo.

"Zakaj pa niste Šobrovke vprašali za naslov tedaj, ko je bila še tu?"
"Je odšla, preden sem jo mogla vprašati."
"Gotovo je niste lepo sprejeli?"

Mati je molčala.
Mina je povzela:
"Mislim, da ni bilo prav od nas, ko smo Šobrovo Ančko spodili iz hiše. Brhko, delovno dekle je bila. Seveda pa ne vem, če bi bila imela toliko moči, da bi kot Lojzetova žena spravila svojega moža na pravo pot."

"Ona je bila dekla," je užaljeno dejala mati, "in njen brat je bil v prisilni delavnici!"
Vstala je in se blizala vratom.
"Zdaj grem po naslov."
Mina jo je rezko pogledala.
"Lepo vas prosim, mati, nikar ne hodite! Neumno bi bilo klistro vred. — V Dolu za Savo je padel s koleasa dninar Ivan Majerič in si zlomil roko. — Ko se je prevrnil kotel z vrelin žganjem, je dobil 67 letni užitkar Janez Remec iz Žal pri Kamniku hude opekline po levi roki. — Na čuden način se je ponesrečil 6 letni kočarjev sin Ivan Dobnik s Sladke gore. Deček si je zavezaval čevlje, pri tem pa se je izglo zbedel v desno oko in si ga nevarno ranil. — Z drevesa je padel v Ržišah pri Litiji 8 letni kočarjev sin Franc Uran. Zlomil si je obe roki v zapestju. — V Šmarjah pod Ljubljano je sekal drva 34 letni dninar Franc Činkole. Sekira pa mu je spodletela in se je vsekala v levo nogo."

— Do tisoč vagonov drv leži na dobropolski postaji, ker jih ljudje ne morejo prodati. Prejšnja leta so vozili posebni vlaki iz dobropolske postaje drva proti Italiji. Sedaj je izvoz otežkočen. Beda in pomanjkanje raste. Nj zaslužka, ne denarja. Mnogi se za sol nimajo.

— Stari rudarji in rudarji posestniki so bili s 15. novembrom v Trbovljah odpušteni od dela. In sedaj na zimo . . .

cati Lojzeta nazaj. Jaz ne dovolim, da bi prišel spet domov!"
Mati se je v velikem začudenju okrenila.
"Ti ne dovoliš? Križ božji, kaj moja beseda nič več ne velja pri hiši?"

"Nič, kar bi nasprotovalo moji volji," je s poudarkom odvrnila Mina.

"Ali se sklicuješ na pooblastilo?"

"Se. V poglavitnih zadevah se mora upoštevati samo ena volja — in ta je v tem primeru moja!"

Mati je prestrašeno pogledala hčer, ki je bila sicer tako ljubezniva z njo.

"Tako govoriš z menoj? S svojo materjo? Se obešaš na pooblastilo? Preklicala ga bom!"

V ženi je vzplamtel poslednji ostanek lastne volje, ki jo je zanimala preplašena ljubezen materje.

Bodi tako ali tako, deset let je le samostojno vodila tako veliko posestvo in ga obdržala na višku tudi v najhujših letih. Zdjaj je začutila poslednjo moč v sebi.

"Tako pa nisem mislila s tistim pooblastilom," je dejala z ostrim glasom. "Brezpravna nisem hotela postati in da bi mi lastna hči zapovedovala, tudi ne dopuščam! Lojze bo prišel!"
"Ne, ne bo prišel, vsaj v to hišo ne! Jaz tega ne dovolim, da veste, mati, in od mene zavisi to! Pooblastila ne morete več preklicati, ker ste ga dali za nedolocen čas. Prostovoljno bi odstopila, a vsa reč je preveč resna. Prosim vas, ostanite še nekaj minut, nato pojdite k Šobrovki, česar pač ne morem preprečiti. Seveda lahko pišete Lojzetu, če menite, da je to dobro zanj; denarja mu pa ne smete poslati."

Mati se je povrnila k mizi, a bila je še zmeraj nejevoljna. Trpko je dejala:

"Hči ne bi nikoli smela tako le govoriti s svojo materjo. Kdo je zadnjih deset let vse prislužil in držal posestvo pokonci — ti ali jaz?"

"Vi!" je preprosto odvrnila Mina.

"No, tek bom imela vendar pravico poklicati svojega sina nazaj?"

Mina ni odgovorila. Mati je čakala. Ura je zdrknila za bitje. Nobene besedice ni bilo čuti. Ura je bila osem. Tako je minilo pet dolgih minut v molku. Na materinem obrazu je med obrvmi ostala jezna guba in krog ust se je krčovičila trpka poteza. Krenila je proti vratom. Mina je ni več zadrževala.

Žena je šla čez dvorišče. Hlapec in dekla sta osupla zazijala vanjo. Pred vodom je srečala nekega sosedo, ki jo je začudeno vprašal, kam da gre tako kesno. Zardela je in odvrnila, da ima neki opravke v vasi. Ko je sosed izginil za ovinkom, se je Boštjanka vrnila domov. Ob vso moč je prišla. Mina je še prav tako sedela za mizo. Komaj da je dvignila glavo, ko je mati tako brž prišla nazaj. Vedela je, da pride.

Mati je boječe pristopila.
"Ne morem; ne morem biti taka s teboj, kakršna si ti z menoj. Oh, Mina, zakaj tako močno sovražiš svojega brata?"

"Saj ne sovražim njega samega; sovražim njegovo razuzdanost. Ko bi se zdaj povrnil, bi bilo spet vse po starem. Nemarno bi živel, sramotil družino, okrajal bi nas, če ne bi drugače prišel do denarja, in Tonebi bi bil za slab zgled. In zato ne sme priti."

"Izgubil se bo!"
"Se je že. Dosti boljših ljudi se je že pogubilo, kot je Boštjanov Lojze."

Mati je tiho začela in se naslonila na mizo.

Mina je nalahno vstala, položila roko materi na glavo in dejala žalostno in pomirjevalno:

"Glejte, mati, zdaj to ne gre in ne gre. Jaz sama si ne upam obvladati Lojzeta. Vso svojo poizve se pri Anton Ogrič, 6414 St. Clair Ave. (278)

"Glejte, mati, zdaj to ne gre in ne gre. Jaz sama si ne upam obvladati Lojzeta. Vso svojo poizve se pri Anton Ogrič, 6414 St. Clair Ave. (278)

Žena je dvignila objokan obraz.

"Kaj — kaj praviš?"
"Jože je odpovedal, mati. Žetve še počaka, nato pa pojde stran."

Žena je ko hroma obsedela. Sunkoma je izpregovorila:

"Jože pojde proč? Potem — potem smo izgubljeni!"

Nato je pogumno dejala Mina:

"Ne, mati, nismo izgubljeni! Le resni, težki časi se bodo začeli!"

12.
V tisti dobi niso v šolah skoraj nič gojili telesne nege. Nekoliko so pač potelovadili, če mogoče na nezdav ali nepravilen način, nekoliko so podivjali okrog v četrtinki ure v odmoru — to je bilo vse! Sicer pa samo: tiho sedeti, imeti roke na klop, paziti, na pamet se učiti, slušati! Če je kdo svojemu sosedu kaj zašepetal, je bil že zelo kaznovan, češ, da šepeta; če je kdo le malo popackal zvezek, jih je dobil s palico. Na tak način so hoteli prav neumno vzgojiti podložne državljane.

Učitelji niso bili krivi. Od mladih nog niso videli nič boljšega, v pripravnih se niso nič drugače učili. Kakor neusmiljen bič je stal za njimi pravilnik, in le pravila in pravila in strah pred nadzorniki. Svobodnega razvoja niso nikjer trpeli.

Nekateri so bili izjeme. Ti so se zavedali, da nima otrok samo duše, katero moraš strahovati, marveč da ima tudi mlado telo, ki potrebuje luči, zraka, svobode, gibanja, trdnosti in moči. Učitelji, ki so se tega zavedali in tako delovali, so bili posebej nevarni, smešni možiči, prenapeteži, ki skoraj niso bili zmožni poučevanja.

Tone je dejal nekoč sestri:
"Ti, učitelja Novaka bodo odstavili."

"Kdo pa govori take bedastoče?"

(Dalje prihodnjič.)

DNEVNE VESTI

Blazni Filipinec ubil šest oseb na cesti

Seattle, Washington, 25. novembra. Šest oseb je bilo ubitih in dvanajst ranjenih po nekem Filipincu, ki je kot divji begal po ulicah in z bodalom prinašal smrt. Filipinec je ime Julian Marcelino, 30 letni delavec. Trajalo je četr ure predno so blazneža prijeli in odpeljali na varno.

Gen. Pershing trdi, da ne bo vojne v Evropi

New York, 25. novembra. General Pershing, bivši vrhovni poveljnik ameriške armade v Franciji, se je vrnil s šestmesečnega obiska v Evropi. Na vprašanje, če je resnica, da se Evropa pripravlja na vojno, je general izjavil, da je v bližnji bodočnosti vsaka vojna v Evropi izključena.

Nobenega imenovanja

Governor White ne bo imenoval nobenega sodnika za mestno sodnijo do nekako 10. decembra. Vse govorice tozadevno so še prezgodnje.

* Jan Paderewski, slavni virtuozi, je obiskal papeža.

MALI OGLASI

Prodaja
trgovina s sadjem. Jako poceni radi selitve v novo trgovino. Vpraša se na 5805 St. Clair Ave. (280)

Stanovanje

se odda v najem na 70. cesti. Hiše sama za sebe, 5 velikih sob, elektrika, klet, veliko podstrešje, jako prično za družino z otroci. Dobi se po nizki ceni. Poizve se pri Anton Ogrič, 6414 St. Clair Ave. (278)

Naprodaj

je pohištvo za parlor in kabinet za telefon, vse v dobrem stanju. Jako poceni. Vprašajte na 6021 Superior Ave. (281)

Vaški apostol

Za "Ameriško Domovino" prestavi M. U.

V obilici zavžit spirit je prižgal v njih glavah toliko ognja, da se "matere" doma sploh niso več bali, pač pa da so obudili v svoji blaženosti del svoje mladosti ter se skušali kosati v jodlanju s pobi, ki so ropotali v svoji sobi. Vendar pa niso mogli njih stari, trepetajoči glasovi nadkriti onih drugih. Tu se ni izpraznilo še nobeno mesto. Dvajset hripavih grl je krolalo vse povprek, pa medtem ko so eni le neprenehoma peli, so drugi še vedno pogovarjali o poglavju, ki je bilo že ves večer na dnevnem redu: naj le reče župnik, kar hoče, Malarca pa je le čarovnica in Peter Janez, ki bi kaj lahko bil tudi sam "tak," je lagala, samo da pomaga stari iz zagate in "gvišno" je, da je bil sam peklensček, ki ga je nočni čuvaj videl.

"Ah, nak!" je menil eden, ki je imel v motni butici vendarle še jasen kotiček. "Tepec je res, laže pa ne Peter Janez!"

"Laž ali ne... ona je prava!" je kričal drug. "Je, pa je!" In vsako besedo je spremljal krepek udarec ob mizo.

"Če ima kdo malo korajže, pa ima pručico od sedmih lesov," je vpil Jaka z Breznikove, "bi se lahko dokazalo, ali je ali ni!"

"Kaj? Kako? Kaj? Kaj?" je završalo hripavih glasov.

V sobi je vse utihnilo, a Jaka je razlagal: če bi imel kdo kako pručico, ki je narejena od sedmih različnih lesov in bi jo vzel na veliko soboto k Vstajenju, pokleknil nanjo v cerkvi ter molil litanije vseh svetnikov narobe, potem se mora prikazati vsaka v vasi, ki je "taka," mora mimo vseh ljudi in gori pred glavni altar, kjer mora poklekni—kakor da ji je sam ljubi Bog pritisnil pest na grbo.

Jaka je končal svojo modrost. Trenutek je bilo vse tiho, nato pa se je eden zasmel: "Tega ne verjamem! To ni res!"

"Res je! Res je!" je vpil Jaka z Breznikove, kakor da žali ta dvom njegovo čast.

Tedaj mu je stegnil nasproti roko fant, ki je služil kot pomočnik pri mizarju. "Ali imaš ti korajže? Pručko lahko dobiš od mene! — Imaš korajže?"

Osupel te ponudbe, se je Jaka obotavljal. Oči vseh pa so bile uprte vanj — in medtem ko so se drugi že pričeli smejati, je udaril. "Dobro! Le napravi pručniko! Pa me slabo poznaš, če mislite, da mi manjka korajže!... taka mora priti na Veliko soboto!"

V sobi je nastal tak šunder, da so se kar stene tresle. Očividno je izgled na Jakovo korajžno početje pobe še bolj upijal, kakor pa pivo in dvakrat prekuhani jamežek. Kakor norci so se obnašali, bili z nogami ob tla, tolkli s pestmi po mizi. Ves šunder pa je preglašil glas: "Uj, jagerček — če izvejo župnik za to — pa nas bodo zopet ožetali!"

"Župnik! Tako? župnik?" Kar omamljen svojega uspeha, si je Jaka porinil klobuk na tilnik. "Ta naj bo lepo tih! Saj si je že itak nekoliko preveč dovolil danes!" Smejal se je. Neznodoma pa je prišel govoriti tišje, kakor da mu je prišlo nekaj

na um, kar ne sme vsakdo čuti. Šepetal je: "Pojdimo ven, pojbe! Danes imamo še nek drug opravke. Zunaj vam bom povedal vse!"

Očividno so ga takoj razumeli, kajti vsi so mu sledili med smehom ven. Ko so sivolasi kmetiči videli to karavano, kako odhaja, so pričeli vriskati in jodlati. In eden med njimi se je pričel bahati s tresočim glasom: "Danes pa smo jih pobe! Danes smo mi močnejši! Kelnarica, še en masec! Sedaj moramo še eno zahreščati!" Privel je peti, a drugi trije so poprijeli:

Le pamet v glavo,
Nikar mi ne pad!
Lisica po noči
Ti leze v kad!
Nikar mi ne pad!

In medtem ko so se šipe tresle, so pobe stali zunaj na cesti, kakih dvajset, v krogu okoli Jake z Breznikove. Nato so se pričeli med smehom premikati. Le venomer so se pregibali, a v njih žepe je ropotalo kamenje. Ko so prišli do farovža, ki je v nočnem miru sanjaril v noč, so se postavili pred poslopje v dve vrsti. Tih povelje Jake, ki je kot korajžen general stal za vogalom — tedaj je pričelo leteti kamenje proti vsem oknom, salva za salvo — a zvenketanje šip je povzročalo tak šunder, kakor da so padle zvezde z neba ter se razbile na zmruženi zemlji. Ko pa je padla zadnja salva, se je razpršila četa strelcev med smehom v vse strani, preko meja in plotov, čez travnike in vrtove.

Sedaj je bilo pred župniščem zopet tiho in mirno. In prijazno so gledale zvezdice — o katerih je Peter Janez tako sveto veroval, da so male luknjice v nebeskih tleh, skozi katere "kuka" prav malo ven večna pravičnost, da opominja omahujoče duše k dobremu.

Tudi v sosednjih hišah vse okoli je bil mir. Seveda so padajoče črepinje marsikaterega sosedja zbudile. Vendar pa ni nikdo odprl okna, nihče ni pogledal ven pri vratih. Ako so "paglavci" zopet kaj "nastimali," se bo že izvedelo po dnevu. In kdor se drži stran, je tudi na varnem — in kdor ni ničesar videl, mu tudi pričati ni treba. Taka pot na okrajno sodnijo te takoj prikrajša za eno dnino. Sovražnikov pa si tudi ne mara noben delati.

V farovžu ste se zasvetili dve okni: eno v pritličju, drugo v prvem nadstropju. To poslednje je bilo v Katrini sobi. Ko je Katra prižgala svečo in videla na podu črepinje in kamenje, je pobledele še bolj kakor nje nočna čepica in srajca. Obledela si je spodnje krilo, hitaknila si na boso nogo šlape, natakla po stopnicah navzdol ter potrkala na vrata župnikove spalnice. "Gospod župnik! Jezus Marija! Prečistiti! Ali so še živi?"

Vrata so se odprla in prikazal se je gospod Felician v nočni halji in s svečo v roki. Očividno sta ga že napol minila strah in jeza, katera je povzročilo to vandalsko početje. Njegov glas pa se je vendarle nekoliko tressel, ko je dejal: "Pridni fantje! Lju-

bi ljudje so! I, seveda, seveda, bilo jih je več skup... baš kakor pravi Peter Janez!"

"Seveda, en sam ne more streči štiriindvajset oken!" je izbruhnila Katra, ki ni razumela filozofskega pomena Petrovega naziranja o "mnogih."

"Štiriindvajset? Pojdi, pojdi, Katra, že zopet pretiravaš! Toliko oken nima ves farovž!"

Katra pa ni bila razpoložena za šalo, pač pa je pričela jokati. "Ali jim nisem povedala? Ali jim nisem dejala? Ker me niso hoteli ubogati — sedaj pa imamo!"

"Kaj pa imamo? Nič nimamo, kakor le dober zrak v sobah, ta pa je zdrav."

"Spasajo se tudi lahko še! Naj bi raje mislili na steklarjev račun! Jezus, Marija!"

Gospod Felician jo je pomirjevalno potepal po ramenu. "Le tiho bodi, Katra, sedaj je že vsega konec, sedaj se nam ne bo zgodilo ničesar več... In glej, jaz ti pravim! Vsi ljudje so sibi norčki. In jaz sam sem tudi človek. Kar sem storil v življenju dobrega in pametnega, je bilo samo polovičarsko. Eno pa mi smeš verjeti: naše porezane češplje in pa razbite šipe mi bo gospod Bog zaračunal kot cele! Sedaj pa ne joči, Katra! Pojdi po smetnico in metlo, pa pomedi črepinje... jaz pa bom medtem znesel kamenje na kupček." Gospod Felician Vodnik je privzdignil konce svoje halje ter je pričel vanjo pobirati kamenje. Ko pa je našel kamen, ki je bil velik kakor hlebec kruha, je zmajal z glavo. "Da bi lahko bil ta kamen zadel kakega človeka, seveda, na to niti ne mislijo ti nori pojbe!"

Znesel je kamenje v vežo. In tako je hodil od sobe do sobe. In kupček, katerega je iz vseh sob znesel skup, je bil skoro tako velik, kakor so ob cestah spomladaj kupi gramoza.

9.

Drugo jutro se je ustavila pred gostilno fina kočija, iz katere je stopil preiskovalni sodnik s pisarjem. Gospod orožnik, ki je strumno pričakoval oba gospoda, je imel javiti poleg večrajšnega "eksesa" še drugega, nemreč "vseobče pobitje šip pri-

prečistemu gospodu dušnemu pastirju, Felicianu Vodniku."

"Čedna vas, seveda!" je menil preiskovalni sodnik. "Čas bi bil, da storimo kaj energičnega, da bo služilo v opomin. Privedite takoj župana!"

Dva dni, od jutra do večera, se je vršilo zasliševanje, protokoliranje. Pri tem pa je kazal gospod orožnik tako marljivost, da so mu potne kaplje kapale izpod čelade na brke. Najmanj petdeset ljudi je pripeljal k zaslišanju. Nihče pa ni hotel vedeti ničesar, nihče ni videl, nihče ni mogel podati nobene izjave. "Nu, da, neumnosti so pobe, počenjali, je že res... pa je nekoliko nerodno izpadlo!" Takaka je bila vseobča sodba o pretepu, ki se je končal s "krvavo nesrečo."

In oba dni so zapisovali dejanja oseb, čijih imen niso mogli eruirati. V vsem pričevanju so se le vedno ponavljale besede: "Eden ga je pač... kdo, nak, tega pa ne vemo več." Le eno edino ime je imenoval gospod Felician Vodnik: ime Jake z Breznikove. Vendar pa je bil Jakin nož tako prost sumljivih znakov in tako lepo svetel, kakor da je baš tisti trenutek prišel iz trgovine. In poleg tega je pripeljal s seboj štiri fante, ki so pričali, da se je Jaka samo nekoliko "brnil." Tudi glede vandalizma v farovžu se je izkazal docela nedolžnega. Katra je izpovedala, da so pričele šipe zvenketati, ko je ura udarila eno. Breznikova Julka pa je izjavila, da je bil Jaka že dolgo pred polnočjo doma. Saj je čula čisto natančno, kako je hlapec šel potem, ko je zapahnil hišna vrata, v svojo čumnato. In šele potem je bila ura udarila dvanajsto. In ker je napravljala Julka s svojimi pobožnimi, lepimi očmi in s svojim rožnato nedolžnim obrazčkom na sodnika tisto, kar imenujejo pravnik "dober vtis," je nje pričevanje pač ostalo višeno nad vsakim dvomom — ter tudi odločilo v stvari. Seveda je natakara trdila, da je bil Jaka še ob polne v krmi, ter da je šele potem odšel, ne da bi plačal računa. Pa seveda, natakara! Kdo je ne pozna! Izpoved take ženske se vendar ne more kosati z izpovedjo takega

pridnega in vseobče spoštovanega dekleta, kakor je Breznikova Julka. In psihološko se tudi razume, da je natakara, kateri ni plačal fant računa, stranka kontra. Poleg tega pa je bila še ponoven dokaz tudi ura v gostilni, ki je v resnici bila za eno uro naprej. Kajti birt, vaški zvizež, star na izkušnjah, je imel dobro navado, da je svojo uro vsako jutro po noči, ko se je zgodilo kaj posebnega, porinil za eno uro naprej ali pa nazaj, kakor je pač prilika zahtevala.

Zvečer drugega dne preiskave je moral sodnik zadevo zaključiti brez uspeha. To se pravi, ne popolnoma. Kajti štiri dni kasneje, ko je bil Peter Janez že toliko boljši, da je lahko brez nevarnosti govoril par besed in je že tudi lahko sedel na postelji, je prejel župan dopis okrajnega glavarstva. V tem pisanju pa je bilo toliko čudnih besed, da si je moral šumar natakati očala, da jih je mogel zmagati. Golorok je sedel za mizo ter "puštano" In čeravno je obsegal dopis samo eno stran, vendar je minil cel četrt ure, predno je bil šumar z njim pri kraju. Najprej je pokimal zamišljeno pred se, nato je porinil očala na čelo in očividno se je v njem zopet zbudila vsa nadloga, ki jo je preстал z obema dnevnoma zasliševanjema. "Ta malefici Peter s svojim pridiganjem! Same sitnosti ima človek od tega! In s takimi spisi se mora človek potem martrati! To mu pa moram takoj zabeliti! Naj le sam zgrunta, kaj pišejo!"

Ko je vstopil v bolnikovo sobo, je Elizabeta vstala. Sedela je bila pri oknu ter šivala. "Dober večer, šumar!" Miren glas, le nekoliko truden. Očividno je nje glas pomiril župana.

"Dober večer, dekle," je dejal prijazno, "kajne, že čutiš nekoliko neprespanso noč, kaj?"

Elizabeta je odkimala. "Dokler me bo Peter rabil, bom vzdržala."

Iz temičnega kota, kjer je ležal, se je oglašil Peter. "Tako se martra, ubogo dekle, zaradi mene! Pa vedno ji pravim—" "Ti bodi kar tiho!" šumar je porinil Petru pisanje pred obraz. "Tu imaš sedaj svoje pridiganje!"

"Kaj imam?"

"Adnoti si dobil."

Ta nerazumljiva tujka in pa velika, s pečati opremljena polasti kaj čudno vplivali na Petra. Težavno se je dvignil iz blazine. Obkladka že par dni ni več imel okoli glave. Njegov obraz pa je bil zato ves posejan zelenkastih in modrikastih podplutovin.

Leopold Kushlan

SLOVENSKI
ODVETNIK

6411 St. Clair Ave.

Soba št. 7

Tel. Henderson 5195

DOBER PREMEO!

Točna postrežba

The Hill Coal Co.

1261 MARQUETTE RD.

Stari Cimpermanovi prostori

Henderson 5798

FRANK ARKO, zastopnik

NATIONAL

WATCH & JEWELRY REPAIRING

J. C. RUKOVEC, lastnik

v Slov. Nar. Domu, soba št. 10.

6411 St. Clair Ave.

DELO IZVRSTNO IN JAMCENO

Prestrašeno je gledal šumarja. "Kaj sem dobil?"

"Adnoti."

(Dalje prihodnjič)

DR. J. V. ZUPNIK

zanesljiv zobozdravnik

Mnogo let na istem mestu.

St. Clair vog. 62. ceste.

Vhod samo iz 62. ceste.

Knausovo poslopje.

GOVORI SLOVENSKO

Uradne ure od 9. zj. do 8. zv.

OGLEJTE SI

**MEDNARODNO
RAZSTAVO**

V

Public Hall

od 19. do 27. novembra

11. dop. do 11. zvečer dnevno

ZABAVA VSESKOZI

POSEBNA SLOVENSKA

RAZSTAVA: SLOVENSKO

PETJE, PLESI, ŽIVILA

IN DRUGO

VEDNO ODPRTO

Odrasli 40 centov

Otroci 25 centov

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče za, večno zaspala dne 4. novembra, 1932, naša ljubljena soproga in mati

JERA GLAVIČ

položili smo jo k večnemu počitku dne 8. novembra, 1932, na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom lepo zahvalimo vsem, ki so nam bili v tolažbo in pomoč v teh bridkih urah, in sicer: Mrs. Mary Avsec, Mrs. Antonia Tekavčič, Mrs. Neža Alešnik, Mrs. Ursula Jaklich.

Iskrena zahvala sledečim, ki so položili krasne vence na krsto pokojne: Mr. in Mrs. Frank Leskovec Jr., Mr. in Mrs. Leskovec, družina Anton Košček, Mr. in Mrs. Avsec, Mr. in Mrs. Oštr, družina Heckar, družina Vidmar, družina Elsie Perovich, družina Brozich, društvo sv. Vida, št. 25 KSKJ.

Prisrčna zahvala tudi vsem onim, ki so dali za sv. maše: Mr. in Mrs. Vencel Tekavčič, Mr. in Mrs. Mary Ausc, družina John Pobega, družina Anton Abram. Lepo se zahvaljujemo vsem onim, ki so dali automobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Lepa hvala vsem onim, ki so jo obiskovali za časa njene bolezni in vsem, ki so jo prišli pokropiti, ko je ležala na mrtvaškem odru ter vsem onim, ki so se udeležili pogreba. Iskrena hvala Rev. J. J. Oman za obiske in tolažbo ob času bolezni, za spremstvo iz hiše v cerkev in na pokopališče, za opravljene cerkvene obrede in za tolažilni govor v cerkvi. Ravno tako lepa hvala pogrebniku Frank Zakrajšek za tako lepo urejeni pogreb.

Tebi pa, draga soproga in mati, želimo, da počivaš v miru in zaslužnem počitku in lahka naj Ti bo ameriška zemlja. — Žalujoči ostali:

Andrew Glavič, soprog; Andrew, sin.

Cleveland, O., 25. novembra, 1932.

PUBLIC COAL & SUPPLY

Henderson 4334

1240 E. 45th St.

Pocahontas, v kosih

ali droban; močna

gorkota, malo pe-

pela, nič dima.....

\$6.90

Kentucky, forked

egg, za peč ali

furnes.....

\$5.75

DOMESTIC V KOSIH ALI DROBAN \$4.50

DOBER ZA FURNES ALI PEČ

THE OLD HOME TOWN Registered U. S. Patent Office By STANLEY

ZAKLJUČEK

BAZARČKA

KRASNI DOBITKI SKORO
POPOLNOMA ZASTONJ!

IGRALA BO SAMO SLOVENSKE KOMADE

godba Ljubljanskega kluba!

Zadnji zabavni večer pred aadventom. Nagrade bodo razdeljene za nastop dobrih pesalcev, IN SICER ZA VALCERJE, SIBENŠTRIT IN ŠAJERIŠ! To bo veselje! Nazadnje bo pa še običajni "poštertane." Vsi ste prijazno vabljeni. Vstopnina samo 25 centov.

Prijazno vabi odbor fare sv. Kristine. Pridite nocoj večer, v soboto, 26. novembra v šolskih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Road.